

ERŐS ÖVÉR

AMERIKAII MAGYAR EVANGÉLIKUSOK LAPJA

XXXII. ÉVFOLYAM

1968. OKTÓBER

7. SZÁM

A reformáció ajándékai

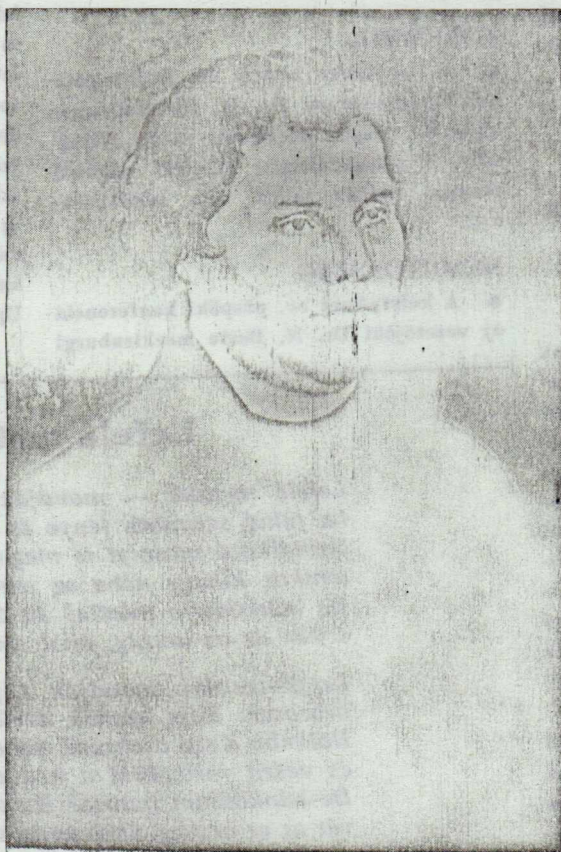
AMIKOR a reformációra emlékeziünk, nem dicsekszünk, hanem szorgalmasan számba vesszük a reformáció szinte számba vehetetlen sok-sok ajándékát. Próbáljunk belőlük egy csokorra valóót összeszedni!

A reformáció tanított meg minket arra az elfelejtett igazságra, hogy az egyháznak sajátos küldetése van. Rendkívül sok baj származott és származik abból, ha az egyház azt hiszi, hogy van valamiféle külön küldetése is. Erdemes volna végigmenni évszázadok történelmén és könyvet írni arról, hogy mi volt a következménye annak, amikor az egyház azt hitte, hogy a népeket kormányzó hatalom csak az ő kezében lehet. Milyen sokan haltak meg amiatt, mert az egyház abban a tévedésben élt, hogy a tudomány egyetlen birtokosa csak ő lehet. Milyen sokan koplaltak és éheztek amiatt, mert az egyház vallotta, hogy életének célja a vagyonyűjtés is.

Jézus azt mondta: "Amiképpen engem küldött az Atya, én is akképpen küldelek titeket." Az ő küldetésének köre az egész emberiség volt, tartalma pedig a segítés, helyreállítás szolgálat, diakónia. A reformáció tanított meg mindnyájunkat arra, hogy Jézus az egyházban tulajdonképpen embereket, csoportokat gyűjt az ő küldetésének betöltésére.

Amikor a reformáció ajándékait kötjük csokorba, az egyik virág: az Isten ígéje. Luther tanította, hogy Isten ígéjét mindig a Szentlélek ere-

jével (azt mondta, hogy ez a leggyakorlatibb létező) kell hirdetni és hallgatni. Dévai Bíró Mátyás azt mon-

dotta, hogy Isten ígéjét nem akkor hallgatjuk jól, ha csak a készség van meg bennünk erre, hanem, ha az ige-hallgatás gyümölcseit is teremjük!

A csokorból egy másik virág: az élet. Jézus maga mondta: Én vagyok az élet. És jó erre nagyon figyelni! Az egyház ugyanis évszázadokon át vizsgálta — szinte kizárólagosan — a végső célt. Azzal foglalkozott türelmesen és behatóan, hogy az utolsó cél, a végső cél az üdvös-

ség problémája. Ugyanakkor elhanyagolta az okok keresését. Sokkal kevesebbet törődött azzal a problémával, hogy a mindennapi életnek mi a terhe, mi a baja és hogyan jutott oda az élet, ahol van. Adott ugyan az egyház olyas választ, amit érvényesnek gondolt mindenre, azt ugyanis, hogy minden bajnak a gyökere, oka a bűn! Ezzel a megállapítással el akart hárítani magától minden felelősséget. Felülről lefelé nézte a dolgokat. Főként viselkedett: Vagy inkább nagyképpen. Azt mondta az egyház: Én már szóltam, én már mondtam, hogy minden bajnak gyökere a bűn! Szabaduljatok meg a bűneitektől és minden jóra fordul!

Elhanyagolta az okok keresését, ahelyett, hogy beállt volna a segítők és gyógyítók táborába. Persze úgy, hogy a végső célt nem téveszti szem elől!

A reformáció tanította meg a világot, hogy küldetése ugyanaz, mint Jézus küldetése. És mi nem volnánk egyház és nem volnánk egyházunk gyermekei, ha engedetlen gyermekek lennénk. Mi boldogan elfogadjuk, hogy Jézus meg akarja újítani az elménket, gondolkodásunkat és másféle látást akar adni. Azt a látást, mellyel ő nézte a világot. Hogyan nézte ő az életet? Mindig a segíteni akarással, mindig gyógyítani akarással. Mindig úgy, hogy az ún. "vállás" szűk látóköréből kivezetett az élet és szeretet tágasságába. Mindig úgy, hogy az álkegyesség önzéséből kifelé mutatott az áldozat világába.

Jézus úgy élte a maga életét, hogy az sohasem jelentette a jelenvaló világtól való elfordulást. Sohasem menekült el a bajok, feladatok elől.

A reformáció tanításai nyomán tanultuk meg, hogy Jézus úgy élte a

maga életét, hogy szakadatlanul Isten akaratát kutatta és azt valósította meg. Ebben pedig az az új, hogy az erkölcsi világrendben éppen úgy kutatta Isten akaratát, mint az örökévalósággra nézve. Gondoljunk arra az ígére, amely Isten jó és tökéletes ajándékát kutatja és azt is, hogy ez hogyan valósul meg az emberek között!

De az örökélet sem lehet a miénk, ha kétarcú emberek maradunk. A kétarcú emberek azok, akik kétféleképpen viselkednek. Ezek hazugok is és hamisak is! Az örökélet azoké, akik Jézust elfogadták!

Jézus neve megváltás, de Jézus neve szeretet és erő is, mellyel mi, keresztyének igyekszünk minden mai problémánkat megoldani.

F. D.

Az EVSZ nyilatkozata a keleti kapcsolatok védelmében

Carl McIntire, a Keresztyén Egyházak Nemzetközi Tanácsának főtitkára nemrégén éles támadást intézett az Evangélikus Világszövetség ellen, mert az kapcsolatot tart fenn a kelet-európai evangélikus egyházakkal. McIntire szerint "az evangélikusok éppoly hibát követnek el, mint az Egyházak Világtanácsa, amikor kommunista országokból való egyházakat is felvesznek tagjaik közé. A kelet-európai egyházak egyes képviselői kommunista ügynökök, vagy a kommunisták által felhasznált egyének."

Az EVSZ részéről hivatalosan dr. Paul Hansen, a Kisebbségi Egyházak titkára válaszolt McIntire vádjaira: "Normális körülmények között még csak nem is válszoznánk olyan támadásokra, melyek azt követelik, hogy sorsukra hagyjunk keresztyének millióit, akik megőrizték hitüket olyan megpróbáltatások között, amelyeket mi Nyugaton még elképzelni sem tudunk. A jelenlegi nemzetközi helyzetben azonban egy ilyen támadás alkalmat ad arra, hogy újból erőteljes kifejezést adjunk a Keleten élő keresztyén testvéreinkkel való közösségünknek. A velük való kapcsolatok feladása testvérietlen, embertelen és keresztyénietlen cselekedet volna a mi részünkről!"

(UPI)

AZ EGYHÁZ HÍREI

EV. VILÁGSZÖVETSÉG

● A Bádeni Ev. Egyház, a Fokföldi Ev. Egyház és a Maléziai Ev. Egyház felvételével a tagegyházak száma 78-ra növekedett. Az önálló jelleggel elismert gyülekezeteké pedig 15-re a Bázeli Ev. Gyülekezet felvételével. Az Ev. Világszövetség lélekszáma több mint 53 millió 45 országból.

● A Végrehajtó Bizottság ezévi rendes üléséről ketten hiányoztak húsz tagból: F. Birkeli norvég püspök Harald trónörökös esküvője miatt, és F. Krummacher pomerániai püspök, akitől a keletnémet hatóságok megtagadták a kiutazási engedélyt.

KOLUMBIA

● A Bogotában tartott 39. Eucharisztikus Kongresszuson Dr. H. Dietzfelbinger bajor ev. püspök jelent meg az Ev. Világszöv. képviselőjeként. VI. Pál pápával programtorlódás miatt nem találkozhatott.

NÉMETORSZÁG

● A keletnémet ev. püspöki konferencia új vezetőjéül Dr. N. Beste mecklenburgi

püspököt választották meg, aki így utódává lett Dr. F. Krummacher pomerániai püspöknek. Krummacher püspök — ki mindig merészen állt ki a keletnémet állami hatóságokkal szemben — állítólag maga kérte, hogy ne válasszák újra.

EGYHÁZAK VILÁGTANÁCSA

● Négy afrikai egyház kérte felvételét az Egyházak Világtanácsába: a Transvaali Ev. Egyház, a Kenyai Methodista Egyház, a Délafrikai Egyesült Kongregacionista Egyház és a Délafrikai Morva Testvérek Egyháza. Pártoló tagsági jelleget kapott a Kameruni Protestáns Egyház és a Kubai Methodista Egyház.

● A Hit és Rend Főbizottság tagjává lett az amerikai "Lutheran Church Missouri Synod" egyház is, mely eddig mindennemű ökumenikus megmozdulástól távoltartotta magát — még az Ev. Világszövetségnek sem tagja (?!)

● A Központi Bizottság elnökéül, a néhai Dr. F. C. Fry utódaként Dr. H. Lilje hannoveri ev. püspököt választották meg Uppsalában.

Összeállította: Bernhardt Béla

Lefelé tartunk?

Lefelé tartunk — mondják rólunk az emberek, ha fakul szemünk fénye és hangunk megregeg. Sajnálkozó mosolyt is meg-megfigyelhetünk, amikor kihagy néha az emlékezetünk. De bánkódjam miatta? Az óra leperreg, s vár az az ország, ahol senki se lesz öreg.

Lefelé tartunk, mondják. Lépteink lassúak, óvatosak. Nem várnak derűs, fényes utak. Halkabb a szó csengése, nehezen halljuk már és veszít melegéből a kedves napsugár. De bánkódjam miatta? Ha dermedt a hideg, vár az az ország, ahol senki se lesz öreg!

Lefelé tartunk, mondják. De biztatón ragyog felénk Isten mosolya: Ne félj, pajzsod vagyok! Fáradt gyermeket hordoz az erős égi kéz. Szólít. Szava színarany és édes, mint a méz. Mit bánkódjam, ha szívem Isten állítja meg, s vár az az ország, ahol senki se lesz öreg!

Lefelé tartunk, mondják. Nem! Fölfelé megyek! Hallom már a magasból a győztes éneket. S látom, fehér ruhában királyi trón körül nagy nyomorúságból jött, boldog sereg örül. Utam nem lefelé tart, csak a cél közeleg! Vár az az ország, ahol senki se lesz öreg.

T. E.

MEMENTO

*Komor ősz hangulatban bolyongó
lelkem történelmi emlékek közt áll
meg:*

1849. OKTÓBER 6.

1956. OKTÓBER 23.

1956. NOVEMBER 4.

Az aradi vértanúk emléke mellett megilletődött lélekkel imádkoztam s a 13 név mellé feljegyeztem az új mártírok emlékét.

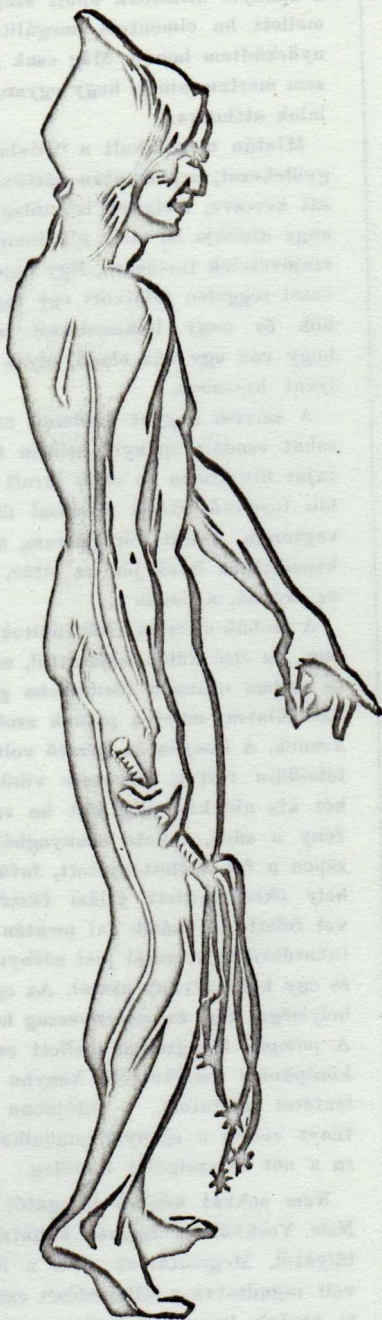
Az 1956-os magyar szabadságharcra emlékezve lángra gyúlt a szívem... és 1956 november 4-re gondolva ökölbe szorult a kezem!

Amikor a mostani politikai helyzetben töprengek Európa jövője fölött, elibém lép a vörös Rém korbácsos alakja, mellyel végigvagdós a szabadságról, önrendelkezési jogról álmódzó rabszolga népek hátán... *És nincs, aki e földön segítene!* A Nyugat most is éppúgy magára hagyta a szabadságáért harcoló magyar népet, mint 1849-ben. Nem hiába hagyta ki Kölcsey élete végén a Himnusznak azt a versét, amelyben becsületes lelke azt írta, hogy "a sirt, hol nemzet sülyedt el, népek veszik körül s a népek millióinak szemében gyászkönyv ül." Megfogadta később a Hegyi Beszédnek azt a jézusi tanítását, hogy a "drágagyöngyöt ne öntsétek a disznók vályújába, ne-hogy megtapossák azokat"... Meg-érezte, hogy a *magyar nép senkiben sem bízhat másban, mint Istenben!*

Mi azonban mindenkiben másban bízunk, csak Istenben nem. Nem Isten kegyelmét kérjük bűnbánó imádságban, nem imádságban harcolunk Istennel, mint Luther a wormszi birodalmi gyűlés előtt, vagy Reményik legszebb verses imádságában ("Késérű kérdés ahhoz, akitől nincs hová föllebezni"), de pogány szívvel felelősségre vonjuk Istent mostoha sor-sunk miatt és perlekedünk vele. Reményik, verses imája után, alázatosan tudta bevallani: nem a mi dolgunk igazságot tenni, a mi dolgunk csak igazabbá lenni. Ez az, amiről mi hallani sem akarunk, amit nem tudunk életünk számára jézusi pa-rancsként elfogadni.

Kétségbeesett dühvel dörömbölünk két kézzel jövőnk ajtaján,

hogymi lesz és elfelejtettük, hogy sohasem ez a kérdés helyes, hanem ez: *Mit kell cselekednünk?* Pál apos-

tol a Timótheushoz írott első levelében ad választ erre a kérdésre! (1 Tim 2:1-7).

Ennek a bibliai szakasznak számunkra most ez a tanítása:

BÍZZÁL ISTENBEN! A megpróbáltatásokat mindig Isten küldi egy nemzet számára! A jövőnk Isten

kezében van! Gondolj a bábéli torony építésére és sorsára. Isten kezében van a jövőnk és az lesz, amit Isten akar! **BÍZZÁL ISTENBEN!**

Pál apostol imádkozásra való buzdítása minden keresztyén gyülekezetnek szól. Imádkozunk hát szerte a világon a jézusi békéért!

Isten mindnyájunk javát akarja! Világviszonylatban gondolkodik s azt akarja, hogy "minden ember üdvözljön és az igazság ismeretére eljusson". Ne így gondolkodjunk: Jaj Istenem, háború tüze villózik a láthatáron. Magam, vagy a fiam, unokám katonaköteles sorban van... ha harctérre válik az egész világ, mi lesz akkor mi belőlünk? Tanuljunk meg távlatokban és felelősséggel gondolkodni az ellenséggel szemben is!

Isten az üdvösségünket akarja! Ha a világ emberiségének boldogsága veszélyezteti a világban élő emberiségnek az üdvösségét, Isten gondolkodás nélkül feláldozza a világ csendes, nyugalmas életét.

Imádkozzál a világ hatalmasaiért, akiknek kezébe le van téve a földön a kormányzó hatalom, hogy a Szentlélek igazgassa gondolataikat, formálja érzületüket. Gondolj arra, hogy az ember-Krisztus ott van, ahol az Atyával igazgatja együtt a világot. Gondolj arra: az, hogy miképpen dönt a világkormányzó Isten s milyen eredménye lesz Krisztus közbenjárásának, azon fordul meg, hogy mit fogadok el én Istentől üdvösségemre, mennyit és hogyan könyörögök azokért, akik a világkormányzás földi dolgait intézik a földön.

Ne feledd hát, hogy *a te kezeden van a jövő!*

(dr)

60 ÉV AZ ÚR SZÓLEJÉBEN...

Nt. Kiss Samu, a Győr melletti Nagybarátfalu nyugalmazott lelkipásztora itt él közöttünk, előrehaladott kora mellett is teljes szellemi frissességben segítőtársa a clevelandi Első Egyház lelkészének. Nemrég ünnepelte meg lelkésszé szentelése 60. évfordulóját, amikor is igehirdetői szolgálatban adott hálát az Egyház Urának. Mindnyájunk szeretete és tisztelete veszi körül az amerikai magyar evangélikus lelkész kar legidősebb tagját!

ERŐS VÁR

AMERIKAI MAGYAR EVANGÉLIKUSOK LAPJA

Az Amerikai Evangélikus Egyház
Magyar Konferenciájának
lapja.

Szerkesztő és kiadó:
Juhász Imre.

Főmunkatárs: Egyed Aladár

“ERŐS VÁR”
 (“MIGHTY FORTRESS”)

P. O. Box 02148, Cleveland, Ohio 44102.

Published by the
Hungarian Conference
of the Lutheran Church in America.
Issued monthly October to May,
bi-monthly in June/July and Aug./Sep.

No. 7. (116) Vol. XXXII.

OCTOBER, 1968

Subscription: \$3.00 a year.
Second-class postage paid
at Cleveland, Ohio.

FONTOS!

Minden szerkesztőségi anyag,
kézirát, gyülekezeti hír, újszín-
tén a lappal kapcsolatos minden
levelezés, előfizetés és adomány
erre a címre küldendő:

“ERŐS VÁR”

P. O. BOX 02148

CLEVELAND, O. 44102

Az “ERŐS VÁR” előfizetési díja
egy évre csak 3 dollár. Szívesked-
jenek a lejárt előfizetéseket kése-
delem nélkül beküldeni a fenti
címrre.

Be nem jelentett címváltozás esetén
a posta a kézbesíthetetlen újságot
megsemmisíti, a kiadóhivatalnak pedig
külön portót kell fizetnie. Erre a költ-
ségre különösen nem-előfizetők, kése-
delmező előfizetők, vagy többéves hát-
ralékban lévők esetében nehéz fedezet-
tet találni.

Ezért kérjük olvasóinkat, hogy min-
den esetben pontosan adják meg címük-
ket a “Zip Code” szám feltüntetésé-
vel együtt! Az újságot “Zip Code”
szám nélkül nem kézbesíti a posta.
Címközlésnél tüntessék fel az utca
megjelölését is; pl. St., Rd., Ave.
Ugyanis egyes postal zónában azonos
nevű utcákat csak így lehet megkülön-
böltetni.

Printed by

Classic Printing Corporation

9029 Lorain Ave., Cleveland, O. 44102

HEFTY LASZLO:

ARGENTIN naplójegyzetek II.

Csaknem a város közepében, parkkal
körülvéve, forgalmas utcák sarkán áll az
a spanyol stílusban épült szép ház, mely
mellett ha elmentem, megálltam és gyö-
nyörködtem benne. Még csak gondolatban
sem mertem hinni, hogy egyszer abban ta-
lállok otthonra.

Miután megalakult a “Divino Maestro”
gyülekezet, paplak után néztünk olyan há-
zat keresve, melynek lehetőleg van olyan
nagy szobája is, mely alkalmas lenne ösz-
szejevetelek tartására. Egy napsugaras ta-
vaszi reggelen felhívott egy ingatlan üg-
nök és nagy lelkesedéssel magyarázta,
hogy van egy ház eladó, olyan mint ami-
lyent keresünk.

A szívem nagyot dobbant, amikor ama
sokat esodált spanyol stílusú háznak a j-
taját kinyitotta és elém tárult egy 35x35
láb területű három stílussal díszített lo-
vagterem. Amint körüljártam, már láttam
képzeletben hová jön az oltár, a szószék,
az orgona, a padok...

A szobák e terem köré épültek “L” alak-
ban. Az első külön bejárattal, az az iroda
és sorban utána a fürdőszoba gyülekezeti
használatra, majd a paplak szobái követ-
keznek. A konyha az ijesztő volt. Fala sötét-
zöldre festve, kövezete vörös esempe,
két kis ablakán alig jött be valamennyi
fény a sűrű, fekete szunyoghálótól. Köz-
zépen a fal mellett nyitott, fafűtéses tűz-
hely éktelenkedett óriási füstfogó tető-
vel felette. A másik fal mentén hatalmas
takaréktűzhely, majd kicsi edénymosó vajú
és egy kis márvány asztal. Az egész sötét
helyiséget füst és pelesenyszag hatotta át.
A pompás lovagterem mellett ez a sötét,
középkorra emlékeztető konyha nagy el-
lentétet mutatott. Valójában azonban
fényt vetett a spanyol gondolkodás mód-
ra a nőt és szolgálót illetően.

Nem sokkal később látogatót kaptunk
New Yorkból az Egyház külmisziói osz-
tályától. Megmutattuk neki a házat. El
volt ragadtatva s lelkesedését csak fokoz-
ta hírünk, hogy a tulajdonos, egy argen-
tin gazdag özvegyasszony, csak a telek
árát kéri tőlünk, ha templomnak hasz-
náljuk a házat, melyet bútorostól együtt
nekünk adományoz.

A ház rendbehozása, a konyha átalaki-
tása a legszerényebb számítások mellett
is félmillió pesót tett ki. A külmisziói
osztály viszont azzal a kikötéssel vette
meg a telket, hogy a házjavítás összes

költségét a gyülekezet vállalja. Akkor
ban ötven kenyérkereső hívünk volt. Ami-
kor eléjük terjesztettem az egyházvezető-
ség kikötését, egyhangulag azt válaszol-
ták: nem tudjuk a javítást vállalni, ke-
vesen vagyunk. Végülis sikerült őket meg-
győzni, hogy ha ma még nem is látjuk
hogyan, de a javításokat valahogy mégis
el fogjuk végezni. “Nem nekünk, hanem
a lelkes úrnak kell majd benne lakni,
ha annyira biztos a dolgában, hát fogad-
juk el az ajánlatát”, hangzott a többség
véleménye. A vétel megtörtént. Egymás
után jöttek a hívek mondván: pénzt nem
tudok adni, de kivettem az évi szabadsá-
gom, párheti munkámmal járulok a javí-
tásokhoz. Megható volt az az igyekezet,
mellyel a hívek a ház átalakításán szor-
goscodtak.

Az ingatlan ügynök látva a lelkes mun-
kát, egyik nap félrehívott és átadott egy
vastag borítékot. “Visszahoztam tisztelet-
díjam felét, gondolom tudják mire fel-
használni” — mondta. Pár nap múlva a
volt tulajdonos hívott fel telefonon.
“Megható, hogy hogyan dolgoznak volt
házunk szépítésén” — rebegte — “az én
egyházamban soha nem láttam hasonlót.
Szeretnék a még hátralévő javításokhoz
ezer dollárral hozzájárulni.” Az Isten ke-
gyelme esodálatosan kísérte erőfeszítéseinket.
Három hónapon belül minden készen
volt, sőt sokkal alaposabb átalakításokat
végeztünk, mint azt kezdetben terveztük.

Templomavatásunkra a város protestáns
lelkészei mellett, meghívtuk a római ka-
tolikus püspököt, a polgármestert, a ka-
tonai parancsnokot és az egyetemek dé-
kánjait. Mind eljöttek, hiszen legtöbbjük-
nek ez volt életükben az első alkalom,
hogy protestáns templomavatásra meghí-
vást kaptak. Komoly visszhangja lett az
eseménynek, nemesak a helyi sajtóban, de
különösen protestáns körökben. Nyilvános
leveleket és röpecdulákat indítottak elle-
nem az egész országban, mert meghívtam
Róma képviselőjét is. “Evangélikus első-
szülöttségi jogát eladta a római egyház-
nak” — hangoztatták a vádiratok.

(Folytatjuk)

“A szeretet hatalmas ellenség és
hatalmas barát egyszerre. Keményen
büntet és édesen jutalmaz. Kemény
héja van, de édes belseje; keserű
az ő ember, de édes az új ember szá-
mára.” (Luther)

A MAGYAR KONFERENCIA KÖZGYÜLÉSE

Az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia kétvenként esedékes közgyűlését 1968. augusztus 18–20-án tartotta meg a kanadai Toronto városában, az ottani Első Magyar Evangélikus Egyháznál, melynek lelkésze Buthy Dénes.

A közgyűlésen részt vett 10 lelkész, a Konferencia tagjai:

Asbóth Gyula (Detroit), Bell Lajos (Jersey City), Bernhardt Béla (Mansfield), Brachna Gábor (Cleveland), Buthy Dénes (Buffalo—Toronto), Hefty László (Argentína), Juhász Imre (Cleveland), Markovits Pál (Pittsburgh), Ormai János (Bethlehem), Tessényi Kornél (Chicago). Továbbá 19 delegátus és látogató: dr. George F. Harkins, az Országos Egyház (LCA) főtitkára, Rev. William D. Huras, a torontói egyházmegye esperese, Weisz Jenő ev. lelkész (Canton, MN), Deteky Ágoston (Pittsburgh), Sőregi Rezső (Chicago), Brachna Gáborné, Juhász Imréné, Búza Györgyné és Kézdy Béláné (Cleveland), Bell Lajosné (Jersey City), Láng Ferenc, dr. Nyíregyházy Pál, Németh Júlia, Babos Sándor, Nagy Gyula, Kovács Gyuláné, Olvós Hanna és Zoltán Erzsébet (Toronto), valamint dr. Pokoly László, a torontói Egyesült Egyház lelkésze.

A közgyűlést megnyitó úrvacsorai istentiszteleten Bell Lajos hirdotott igét Mt 10:1-5 alapján. Az általi szolgálatot Buthy Dénes végezte.

Az istentisztelet után közvacsora volt a templom alatti teremben, melyen a gyülekezet tagjain kívül jelen voltak a torontói magyar egyházak képviselői is, közöttük Seress Ödön és dr. Pokoly László ref. lelkészek, a róm. kat. egyházközség részéről Bieleck József SJ plébános, valamint Budai Ferenc és dr. Vlossák Rudolf. A megjelenteket dr. vitéz Nyíregyházy Pál gondnok üdvözölte. Buthy Dénes lelkész mutatta be a vendégeket. A Konferencia nevében Tessényi Kornél esikágói lelkész és Brachna Gábor főesperes mondott köszönetet a vendéglátó gyülekezetnek, majd Hefty László argentinai lelkész előadásban számolt be ottani munkájáról. A kitűnő vacsoráért s a közgyűlés ideje alatti további étkezésekért torontói egyházunk Nőegyletét illeti köszönet és dícséret, Kovács Gyuláné elnökkel az élen. A közgyűlés technikai lebonyolítása, az elszállásolás megszervezése Láng Ferenc látvá érdeme, aki szeretetteljes gondoskodással tette lehetővé a résztvevők számára a települési hálót.

A hétfői és keddi ülészekok megnyitóján Brachna Gábor clevelandi és Asbóth Gyula detroiti lelkészek szolgáltak.

A HÉTFŐ DELELEŐTTI ÜLÉSEN Brachna Gábor főesperes elnöki megnyitója után Bernhardt Béla javasolja, hogy a jelenlevő Weisz Jenő evangélikus lelkész, aki nemrégén érkezett Angliából, s most az ALC Egyház egyik gyülekezetében szolgál, a közgyűlésen tárgyalási és szavazati jogot kapjon (LCA ügyek kivételével). A javaslat egyhangúlag elfogadva. — Asbóth Gyula indítványozza, hogy a közgyűlés tűzze tárgysorozatára

A csehszlovákiai események egyházi visszhangja

A csehszlovákiai beavatkozás jogosultságát nemesak a magyar állam hivatalos sajtója igyekezett bizonyítani, hanem erre a különböző felekezetek egyházi lapjait is felhasználták. Feltűnő, hogy milyen egyöntetű érvelés s a Magyar Távirati Iroda által használt politikai frázisok ismételtetése nyilvánul meg azokban az egyházi lapokban, melyeknek olvasói bizonyára inkább hitbeli kérdésekben szeretnének eligazodni. Szeptember 1-én az Uj Hét (a magyar izraeliták lapja) között ilyen felsőbb utasításra készült vezércikket, majd szeptember 8-án a Reformátusok Lapja mondotta el ugyanazt "Testvéri szívvel" c. cikkében. A Katolikus Szó verziója felett "Mint szomszéd testvérek" cím állott. Az Evangélikus Élet "Órizzük, mert együtt dolgoztunk érte" c. cikkében így írt: "... a Nyugat felé végeredményben hónapok óta nyitott határokon keresztül ezrével tódultak Csehszlovákiába a felforgatók és lázítók, elsősorban Nyugat-Németországból, hogy előmozdítsák a rendszer megváltoztatását és Csehszlovákiának a szocialista országok közösségéből való kiszakítását... Semmi jogos alapja nincs annak, hogy a csehszlovákiai események kapcsán egyes állampolgárok, sajtóorgánukok, rádiók és televíziók most minket kérdezzessenek... Mi órizzük azt, amit mi építettünk! Azt is, amit hazánkban, és azt is, amit a szocialista országokkal együtt építettünk."

(Free Europe)

Tudvalevő, hogy dr. Hromádka L. József, a vasfüggöny mögötti országok vezető protestáns teológusa, milyen nagy tekintélynek örvendett magyarországi egyházi körökben. Hromádka a prágai Kommunális Egyetem teológiai fakultásának

a Konferencia és a Magyarországi Egyház viszonyának megvizsgálását és azzal kapcsolatosan hozzon határozatot. Az indítvány egyhangúlag elfogadva.

Ezután Ormai János tartott előadást: Félévszázad az amerikai magyar evangélikus gyülekezetekben címmel. Rendkívül érdekes előadásában rámutatott itteni gazdaság múltunkra, de egyben gyengeségünk okaira is, melyek között említette a hazai egyház közönyét a kivándorlások és a gyülekezet szervezések idején. Az előadást követő élénk eszmecsere folyamán több tartalmas hozzászólás hangzott el.

(Folytatás a 6. oldalon)

tanára és a kommunista országok által rendezett "Keresztyén Békekonferenciák" vezető egyénisége. Legutóbbi megnyilatkozását mégsem idézték a hazai egyházi lapok. A 79 éves professzor augusztus 22-én bátor hangú levelet küldött a Szovjetunió prágai követének, melyben többek között ezeket írja: "Ez a megszállás, hosszú életem legnagyobb tragédiája... a emelődés, bánat és szőgyen érzete tölt el... népünkben felkelt a vágy, hogy még nagyobb felelősségérzettel építsük a szocializmust és erősítsük a szovjet nép felé érzett barátságunkat... a baráti érzés most gyűlöletté válik. A szovjet kormány tragikus tévedést követett el s csak a szovjet csapatok sürgős visszavonásával lehet a mindkét nemzetet ért súlyos csapást enyhíteni."

(Evangéliumi Hírnök)

Az Ausztriai Evangélikus Egyház Magyar Lelkigondozó Szolgálatát okt. 8-án nyilatkozatot hozott nyilvánosságra, melyben "mély megdöbbenéssel értesült az Evangélikus Életben szeptember 8-án megjelent "Órizzük, mert együtt dolgoztunk érte" c. cikkről, amely semmibe vette a csehszlovákiai összes felekezet, lelkészegyesületek, az Ökumenikus Tanács és a római katolikus egyház nyilatkozatait, melyek augusztus 21-e és szeptember 2-a között keltek, s amelyekhez még a csehszlovák Állami Egyházügyi Titkárság is csatlakozott, tiltakozva a szovjet megszállás ellen... A cikk a megszálló hatalmaknak a Csehszlovák Köztársaság belügyei-be való beavatkozását helyeselte s azt igazolni próbálta!"

(Ausztriai Magyar Lelekigondozó Szolgálat Egyháztanácsa) Szolgálat Egyháztanácsa)

A Magyar Konferencia közgyűlése

(Folytatás az 5. oldalról)

HÉTFŐ DELUTÁN következett **Brachna Gábor** előadása: Társadalmunk változása és gyülekezeteink. Az LCA 1966-os Ünnepélyes Nyilatkozata (Manifesto) alapján beszélt arról, hogy az egyház a mai világban a saját híveit kiszolgálja, de környezetére nem hat.

Az előadást követő megbeszélés közben érkezett meg **dr. George F. Harkins**, Országos Egyházunk főtitkára a torontói eseres kíséretével. A közgyűlésen való jelenléte — mondotta **dr. Harkins** — bizonyítéka annak, hogy az országos egyház érdeklődéssel kíséri az AMEK munkáját. Tolmácsolta az LCA új elnökének, **dr. Robert J. Marshall**nak személyes üzenetét, aki "már eddigi működésével is megmutatta, hogy jóképességű vezető került az egyház élére, **dr. Fry** örökébe". A közgyűlés tagjai kérdést intéztek **dr. Harkins**hoz a hat és fél millió dolláros rendkívüli gyűjtés, az "Act in Crisis Today" (ACT) során befolyó összegek felhasználásáról, amelyekkel az egyház a városi "gettók"ban élők helyzetén igyekszik javítani. Hasonló állami programok során ugyanis előfordult, hogy az adófizető polgárok pénzéből szélsőséges gyűjtogató bandák fellegyverzését finanszírozták. **Dr. Harkins** válaszában rámutatott arra, hogy az ilyen természetű programok kivitelezésében nem lehet számszázalékosan ellenőrizni a pénzek végső felhasználását, de mindenestre az LCA minden lehetőséget megtesz, hogy gyülekezeteink áldozata konstruktív célokat szolgálhasson.

Ökumenikus kapcsolatok az amerikai magyar római katolikus és református egyházakkal címmel **Tessényi Kornél** előadása következett. Hangoztatta, hogy az Egyház (a Krisztusban hívők közössége) egysége tény, csak nem akarjuk felismerni!

SZEMÉLYI HÍREK

Pósfay György caracasi (Venezuela) ev. lelkész augusztusban családjával apósáék-nál Princetonban volt látogatóban. Amerikai tartózkodása során Clevelandban és New Brunswickban is végzett igehirdetési szolgálatot.

Kelemen Erzsébet diakonissza testvér Németországból volt itt kanadai és amerikai rokonlátogatáson augusztus és szeptember folyamán.

Az előző témához kapcsolódott **Hefty László** előadása: Ökumenikus keresztyén-ség a 20. században. Világafokon tárgyalt az egyházak egységének és különbözőségének kérdéseit, különös tekintettel az Egyházak Világtanácsára, a 2. Vatikáni Zsinatra s a különböző felekezetek között megindult párbeszédre. A Krisztusban való egységért még sokat kell imádkozni — mondotta. A nagyhatású előadással kapcsolatos hozzászólásokat **Bell Lajos** summázta.

Egyed Aladár, a Konferencia egységügygel megbízott referense levélben számolt be két évi működéséről. Meglehetősen negatív tapasztalatai voltak e téren, különösen a r. kat. testvérek felé, mert úgy látszik, a 2. Vatikáni Zsinat ilyen irányú döntéseit az amerikai magyar plébániák még nem váltották át a gyakorlat aprópénzére. Megbízatásáról lemond, s javasolja, hogy a Konferencia bízta meg **Tessényi Kornélt** ezzel a munkakörrel. A javaslatot a közgyűlés elfogadta.

HÉTFŐ ESTE a Konferencia közgyűlése rendkívüli ülészen tárgyalta a Magyarországi Egyházzal való érintkezéssel járó problémákat. A kétórás vita során **Asbóth Gyula** határozati javaslatot terjeszt elő, melynek indokolása e szavakkal kezdődik: "Az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia a Magyarországi Evangélikus Egyházhoz fűző, a közös hit és szülőföld szeretetében gyökerező testvéri lelkikapcsolatának elszakíthatatlanságát vallja, annak sorsát imádságában hordozza." A 256 szavas indoklás további része hangoztatja, hogy az együttműködést biztosító eszmecsere az adott helyzetben csak egyoldalú lehetne. Végül is **Bell Lajos** indítványozza, **Ormai János** pártolja, hogy a javaslat következő részét emeljék határozattá:

"Az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia — kivétel nélkül — a Konferenciához tartozó minden lelkésznek, egyházi vezetőnek a hazalátogatását, magyarországi szolgálatát magánjellegűnek, nyilatkozatait egyéni kijelentéseknek tekinti, még abban az esetben is, ha a látogatás hivatalos magyarországi meghívás, vagy a Konferencián kívüli más szervek kiküldetése alapján történék."

A közgyűlés ezt a határozatot 12:2 arányban szavazta meg. Ellene szavaztak **Asbóth Gyula** és **Bernhardt Béla**, akik azt kívánták, hogy a határozat a teljes indokolást is foglalja magában.

(Folytatjuk)

Könyvszemle

M. B. Oatthavoni Transylvania The Pathos of a Reformation Tradition (The Western Theological Seminary, Holland, Mi., 1968).

A szerző a legfontosabb részletek hangsúlyozásával tömören és könnyen olvashatóan foglalja össze Erdély történetét a történelmi kezdetektől egészen napjainkig. Művének egyedüli célja, amint ez a sorok közül kitűnik, hogy Erdély történelmi népeinek igazságáért szálljon síkra. Ezért megdönthetetlen érvekkel bizonyítja a magyarság államalkotó és államfenntartó szerepét és jut ebből arra a következtetésre, hogy kizárólag Erdély integritásának biztosításával lehet szó békés rendeződésről a közép-európai népek között. A szakember éleslátásával mutatja ki az oláhok barbárságait, kisebbségek megsemmisítésére törekvő politikájukat. Adatai meglepően pontosak, talán csak annyi hiányzik, hogy a magyarok között nem emlékszik meg evangélikusokról (igaz ugyan, kevesen is vannak, de Erdélyben ma két ev. egyház van: az egyik a szászoké, a másik a magyaroké). A könyv utolsó bekezdését eredetiben közöljük, hogy érzékeltessük a szerző őszinte barátságát és aggodalmát erdélyi véreink iránt, s ezzel a könyv magáról beszél:

"The situation of our Magyar brethren in Transylvania makes a mockery of the articles of the peace treaties which were aimed at protecting national minorities. The chauvinistic policy of Communist Rumania in its Stalinist anti-Hungarianism disregards all human rights and international obligations solemnly agreed upon and promised in peace treaties. If any change in that policy is discerned, it is usually more in subtlety than in substance".

Bernhardt Béla

BALCZÓ ANDRÁS OLIMPIAI SIKERE

Olvasóinkat bizonyára érdekli, hogy a Mexikóban aranyérmet nyert magyar öttusázó csapat egyik tagja: **Balczó András** (az egyéni versenyben az előkelő 2. helyezést érte el), hívó evangélikus ifjú, akinek édesapja a két éve elhunyt **id. Balczó András** nyíregyházi lelkész volt, keresztapja pedig **Brachna Gábor**, a clevelandi Első Egyház lelkésze.

A rohanó idő árjában...

A hazai Evangélikus Élet május 12-i számában olvastam, hogy az Európai Kisebbségi Egyházak Budapesten tartott áprilisi konferenciáján D. Ludovik Katina zólyomi ev. püspök "csengő magyar szóval" köszöntötte a magyarországi egyetemes evangélikus egyházat.

"Az első világháború befejezése után — mondotta — egyházaink között megszakadt minden érintkezés, megsemmisült minden olyan lelki kapcsolat, amelyeknek meg kell lenniök a krisztusi alapon álló egyházak között és ez az állapot 35 évig tartott, míg végre 1953-ban összejöttünk Budapesten."

Ez a kapcsolat tehát már 15 éves. Mi kétszerezesen örülünk ennek, mert reméljük, hogy testvéreink nem feledték még el a becstelen trianoni döntést és mint a trianoni igazságtalanságnak élő lelkiismeretei járnak Prága utcáit és gyűléseit.

Igy jutott eszembe, hogy lapunkban megörökítsem azokat a nehéz idöket, mikor — "Szlovenszkó" cse-csemő korában — harcolnunk kellett egyházaink autonómiájáért, nyelvi, kultúrális és kisebbségi jogainkért, iskoláinkért! Hiszen ezért küzdenek ma is!

Amikor helyzetképet akarok rajzolni, már előre ki kell jelentenem, hogy a szlovák egyházak lelkeszeinek 75 százaléka velünk érzett és többször tőlük kaptam egyházpolitikai cikkeim anyagát.

A hatalomra jutott "csehszlovák" ev. lelkészek, reváns alapon, bosszújukat rajtunk, "szlovenszkói" magyar evangélikusokon akarták kitölteni.

Ennek bizonyítására vegyük elő az úgynevezett Túrócszentmártoni Átiratot, amit az új hatalom egyházi fórumának kinevezett tagjai állítottak össze, s amiről azt állították, hogy "csupa objektív megállapítás" van benne. Ez a brossúra kerek-perec kijelentette, hogy az utódállamok megalakulása semmiképpen sem nevezhető Magyarországra igazságtalan megcsönkítésnek, mert ez Istennek igazságos ítélete. Az "ezeréves magyar elnyomatás" meséjéhez

még akkor is ragaszkodtak, mikor egy cseh történetíró azt fikciónak nyilvánította, kimutatva, hogy magyar elnyomatásról legfeljebb 100 vagy még rövidebb idő óta lehet beszélni.

Hiába bizonyítottuk adatokkal, hogy ami elnyomatás volt a múltban — értve a feudális kort — az mind szociális jellegű volt, amely egyformán reánehazodott magyarra, szlovákra s a többi nemzetiségekre. Hiába hivatkoztunk példákra, hogy az a RUDNAY lehetett esztergomi érsek, aki nyíltan vallotta: "Slavus sum et si in cathedro Petri forem, slavus ero"... , hogy CSERNOCH hercegérsek is nyíltan vallhatta szlovák származását, mégcsak nem is csodálkoztak rajta és faji öntudatát is természetesnek tartották. És THURZÓ GYÖRGY, aki szlovák szelleme dacára is nádori méltóságra emelkedhetett, vajjon nem minket igazol-e?

A magyargyűlölet agitátorai, akik közé Ivánka, a szlovenszkói evangélikus egyház egyik korifeusa is tartozott, társaival csak így írtak rólunk: "A magyarok kultúrátlan ázsiai horda-nép, az európai államok hangversenyében disszonáns hang. Nagyságaik mind lopott nagyságok. Hunyadiak, Zrínyiek, Petőfi, Madách, Mikszáth, stb. mind renegátok voltak, s a magyarság jogtalanul dicsekszik velük. Hazugság és hamisítás a magyarok története."

A magyarság viselkedése a nemzetiségekkel kapcsolatban csakis a nemzet pszichológiai ismerete és világhelyzete alapján ismerhető fel. Mikor a magyarság — a francia forradalom hatása alatt — úgy társadalmi, mint törvényhozó úton elvetette a latinság nyűgét és a magyar nyelv jogainak érvényesítését kívánta a közélet fórumán, csak akkor kezdődtek a súrlódások a magyarság és a nemzetiségek között.

A nemzetiségek külső izgatásra a szélsőséges irányba sodródtak. Kollár irodalmi munkájával megteremtette a pánszláv eszmét, amely gyűlöletet hirdetett a magyarság ellen. Ez a szellem hatotta át Stúrt, Hod-

zsdt s főképp a tridsz harmadik tagját Hurbánt, aki Mojzes római katolikus püspökkel és Kuzmányi ev. szuperintendenssel később a bécsi centralizmus és reakció szolgálatába szegődtek.

Ezeknek a szelleme ébredt fel Szlovenszkó evangélikus egyházpolitikai vezetőiben, akik maguk sem tudták miként kerültek a győztesek oldalára.

A fordulat (prevrad) után Zoch Sámuel zsupán-püspök — aki 1918 augusztusában és szeptemberében, Pozsonyban és Budapesten még hitvallást tett az egységes magyar állameszme mellett, holott később dicsekedve mesélte, hogy akkor már íróasztali fiókjában készen volt az új szlovák alkotmány — az autonómia védőfalának lerombolásával, sovinizmussal és szenvedéllyel akart egyházunkból kipusztítani minden magyar értéket. A magyar egyházközsegeket a Hodzsa-féle "csalétek politikai párt" alosztályául tekintette, melyeknek élén a pozíciókban elhelyezkedett egyháziak és maradék-birtokkal jutalmazott világiak hirdették, hogy gyűlölik a magyarokat és hogy "tiz év múlva Szlovenszkóban már nem lesz magyar kérdés."

Zoch Sámuelnek és társainak az állami lét első decennáriumának mámorában a nemzeti géniusz harcoss lendülete dobogtatta a szívét abban a hitben, hogy az ő sovén nemzeti politikájuk körül forog a jog, igazság és szeretet.

Ebben a helyzetben kellett riadóztatnunk azokat a magyar evangélikusokat, akik Péter apostollal vallották, hogy inkább Istennek kell engedelmessé válni, mint az embereknek és akiknek egyházpolitikai iránytűje ez az ige volt: "Semmit sem cselekedhetünk az igazság ellen, hanem csak az igazságért." (II. Kor. 13:8.) (Folytatjuk) Egyed Aladár

NT. BRACHNA GÁBOR KÖSZÖNTÉSE

Szeretettel köszöntjük a Magyar Konferencia fősperesét, Brachna Gábor evangélikus lelkészt 60. születésnapja alkalmából, október 30-án. Legyen az Úr áldása életén és további szolgálatán!

GYÜLEKEZETI HÍREK

CLEVELAND — ELSŐ
Lelkész: Brachna Gábor

Templom és lelkési hivatal: 2836 East Elvd. (44104). Tel.: 721-7074. — Istentisztelet minden vasárnap de. 9:45-kor angolul, 11-kor magyarul.

ERŐS VÁR gyülekezeti megbizott és lapterjesztő: Boros József, 12002 Browning Ave. (44120). Tel.: 231-7931.

“Magyar örökségünk napjai” címen ismét megrendezte gyülekezetünk kétnapos kiállítását, melyet közel ötezren látogattak meg. A kiállítás célja nemzeti örökségünk megőrzése, ápolása és tovább plántálása. A munkában híveink szinte kivétel nélkül kivették részüket s így a munka nemcsak könnyebbé vált, de sok külön örömet is hozott mindannyiunk számára. — Nt. Kiss Samu lelkési jubileumáról lapunk más helyén emlékezünk meg. — Tüskés Józsefék 50 éves házasságát áldotta meg a gyülekezet lelkésze az okt. 6-i istentiszteleten. — Gratulálunk Péntek Pál testvérünknek, akit a Sears-Robuck vállalat a háztartási készülékek főbevásárlójának nevezett ki, évi 20 millió feletti forgalommal. — Az élet és halál Ura magához szólította Babinyecz Pált, Bakalar Jánost, özv. Bors Istvánnét és Stark Miklósnét. Legyen emléküik áldott. — A gyülekezeti pénztár jelentős összeget fordított arra, hogy a Lutheranul és az Erős Vár-ral megismertesse azokat a tagjainkat, akik e két fontos egyházi lapunkat még nem olvassák, Reméljük, ez a lépés híveink és egyházunk javára lesz. — Szeretettel köszöntjük Elek Józsefet és családját, kik a gyülekezet házigondnoki munkáját vállalták. Elekék húsz évet töltöttek Venezuelában. — November 3-i úrvacsorai istentiszteleteinken emlékezünk meg elhunyt szeretteinkről. November 10-én presbitereink tartják az igehirdetést, majd gyülekezeti közebéden bemutatjuk az Országos Egyháznak az új 6 és fél milliós segélyalapi gyűjtést (ACT) indokoló filmjét. November 24-én lesz az Oltáregylet karácsony előtti szeretet-délutánja és vására.

CLEVELAND — NYUGAT
Lelkész: Juhász Imre

Templom: W. 98 & Denison Ave. — Lelkési hivatal: 3245 W. 98th St., (44102). Tel.: 961-6895. — Istentisztelet minden vasárnap de. 9:30-kor angolul, 10:45-kor magyarul. — Úrvacsoraosztás minden hónap első vasárnapján és az ünnepnapokon.

— Vasárnapi iskola de. 9:30-kor angol, 10:45-kor magyar nyelven.

Istentiszteleteinken imádságban emlékeztünk meg a magyar nemzet októberi mártírjairól, 1849-ről és 1956-ról. — Nemrégén érkezett hozzánk Bárány István testvérünk családjával Brazíliából, ahol az ottani magyar ev. gyülekezet tagjai voltak. — Presbitereink közül Bertalan Kálmán tartott gazdasági problémákról előadást a clevelandi Magyar Társaság szabadegyetemén okt. 11-én. Dr. vitéz Tapolcsányi Oszvald jegyzőnk (és vas. iskolai tanítónk) nov. 1-én tart előadást ugyanott a “Hit és erkölestan tanításának szükségessége különösen az Egyesült Államokban” címmel. — Betegeink: May Józsefné és Schmidt Miklósné hosszabb kórházi kezelés után már otthon vannak. — A presbitérium a megüresedett két ellenőri tisztségre Nagy Ernő és Szeebach Gusztáv testvéreinknek adott megbízatást. — Hátszegi Sándorék 25. házassági évfordulójuk alkalmából okt. 20-án a gyülekezet imádsága szállt a kegyelem áldó Istenéhez. — A Fialalasszonyok Köre (Lutheran Church Women) nov. 17-én, az Oltáregylet pedig nov. 24-én rendez társas összejövetelt.

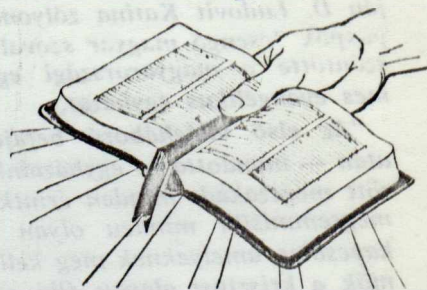
Id. Benkóczy Dániel

70 éves korában halt meg augusztus 28-án hosszú szenvedés után Szegeden, ahol az ev. gyülekezetnek 26 éven át volt lelkésze. Előzőleg Pitvaroson, Battonyán és Makón szolgált. 45 esztendei lelképásztorsága alatt esperes, majd püspökhelyettes is volt. Fialtal korában egyházi szépírással is foglalkozott, bibliai tárgyú elbeszéléseket írt. Olvasóink közül bizonyára sokan ismerték az “Amit minden evangélikusnak tudnia kell” e. hitoktatási könyvet, melynek dr. Keken Andrással együtt társ-szerzője volt. A reábízott lelkéket mindvégig hűségesen pásztorkolta. Temetését D. Káldy Zoltán püspök végezte a szegedi gyülekezet s az egyházmegye lelkészeinek nagy részvéte mellett. “Nekem az élet Krisztus és a meghalás nyereség.” (Fil. 1:21).

“Az evangélium hirdetése nem örökre nálunk maradó állandó tanítás, hanem olyan mint a futó zápor. Ahol lehull, lehull. Nem jön vissza és nem is marad egy helyben.”

(Luther)

Mindennapi kenyér

Útmutató a Biblia olvasásához -

1968. NOVEMBER HÓ

1. 1 Pét 2:5-10. — 1 Tim 4:1-5.
2. Jel 19:6-10. — 1. Tim 4:6-16.

SZTH. U. 21. VAS. — NOV. 3.

Heti ige: 2 Tim 2:5 ..

3. Ef 6:10-17. — Zsolt 119:89-96.
4. 1 Kor 9:24-27. — 1 Tim 5:1-16.
5. 2 Tim 2:1-5. — 1 Tim 5:17-25.
6. Róm 14:4-21. — 1 Tim 6:1-10.
7. 1 Kor 9:13-18. — 1 Tim 6:11-21.
8. Luk 22:31-38. — 2 Tim 1:1-7.
9. 1 Kor 7:29-31. — 2 Tim 1:8-18.

SZTH. U. 22. VAS. — NOV. 10.

Heti ige: Mát 24:13

10. Mát 24:15-28. — Zsolt 125.
11. Mát 24:1-8. — 2 Tim 2:1-7.
12. Mát 24:9-14. — 2 Tim 2:8-13.
13. Mát 24:29-35. — 2 Tim 2:14-26.
14. Mát 24:36-42. — 2 Tim 3:1-9.
15. 2 Thess 2:1-17. — 2 Tim 3:10-17.
16. Mát 24:43-51. — 2 Tim 4:1-8.

SZTH. U. 23. VAS. — NOV. 17.

Heti ige: 1 Tim 6:15-16.

17. Mát 22:15-22. — Zsolt 138.
18. Ján 5:19-24. — 2 Tim 4:9-22.
19. 1 Móz 19:15-29. — Tit. 1.
20. Róm 2:1-11. — Tit. 2:1-10.
21. Ez 14:12-23. — Tit 2:11-15.
22. Jel 2:1-7. — Tit 3.
23. 1 Pét 4:1-7. — Filemon.

SZTH. U. UT. VAS. — NOV. 24.

Heti ige: Luk 12:35

24. Mát 25:1-13. — Zsolt 150.
25. Luk 12:35-40. — 2 Pét 1:1-15.
26. Zsid 12:12-17. — 2 Pét 1:16-21.
27. Jel 3:7-13. — 2 Pét 2:1-11.
28. Mát 25:14-30. — 2 Pét 2:12-22.
29. Zsid 10:32-39. — 2 Pét 3:1-10.
30. Jel 21:9-14. — 2 Pét 3:11-18.

(J)